

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 21.12.2011
KOM(2011) 931 lopullinen

2011/0460 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

ITER-hankkeen lisätutkimusohjelmasta (2014–2018)

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Oheisen neuvoston päätöksen tarkoituksena on määritellä rahoitusjärjestely, jonka mukaisesti EU:n osallistuu ITER-hankkeeseen vuosina 2014–2018. Tätä tarkoitusta varten vahvistetaan Euratomin perustamissopimukseen perustuva lisätutkimusohjelma.

ITER-hankkeen¹ päätarkoituksena on koefuusioreaktorin rakentaminen ja käyttö. ITER on merkittävä askel kohti fuusioenergian demonstrointia kestävässä energialähteenä. Fuusioenergiaan liittyy huomattavia etuja, kuten suuret polttoainevarannot ja olemattomat hiilidioksidipäästöt, joiden ansiosta sillä voi olla suuri merkitys EU:n pitkän aikavälin energiastrategiassa. Fuusioenergia on myös luonnostaan turvallista, mikä erottaa sen perinteisestä ydinvoimasta. ITER on osa strategista energiateknologiasuunnitelmaa (SET-suunnitelmaa). Se edistää myös Eurooppa 2020 -strategian toteuttamista, sillä Euroopan korkean teknologian teollisuuden osallistumisen hankkeeseen pitäisi luoda EU:lle maailmanlaajuinen kilpailuetu tällä lupaavalla sektorilla.

ITER-hanke toteutetaan ITER-hankkeen yhteisestä toteutuksesta vastaavan fuusioenergia-alan kansainvälisen ITER-organisaation perustamisesta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ”ITER-sopimus”², ehtojen mukaisesti. Sopimuksen osapuolina ovat Euroopan atomienergiajärjestö sekä Kiina, Intia, Japani, Etelä-Korea, Venäjä ja Yhdysvallat. Oikeudellisesti sitovalla sopimuksella perustettiin ITER-organisaatio, jolla on kansainvälisen oikeushenkilön täysimääräinen asema ja joka vastaa ITER-hankkeen yhteistoteutuksesta. Komissio edustaa Euratomia ITERin eri elimissä, erityisesti ITER-neuvostossa, joka on hankkeen tärkein hallintoelin.

Neuvotteluissa, joissa pyrittiin saamaan muiden ITER-sopimuksen osapuolten tuki ITER-hankkeen sijoittamiselle Eurooppaan, Euratom ja Japani tekivät kahdenvälisen sopimuksen täydentävistä yhteisistä fuusiotutkimustoimista eli niin sanotuista laajemman lähestymistavan toimista³.

Koska Euratom on isäntäosapuoli ja vastaa suurimmasta osasta rakennusvaiheen kustannuksista (5/11 eli noin 45 % kokonaiskustannuksista), sillä on erityisvastuita ja -velvollisuuksia; se ei esimerkiksi pysty sanomaan ITER-sopimusta irti yksipuolisesti.

EU:n ITER-hankkeelle antamaa rahoitusta hallinnoi eurooppalainen yhteisyritys (”Fusion for Energy”), joka perustettiin 27. maaliskuuta 2007 annetulla neuvoston päätöksellä⁴ ITERiä ja fuusioenergian kehittämistä varten. Fusion for Energy -yhteisyrittäjien hallintoneuvostossa ovat edustettuina kaikki sen jäsenet eli Euratom, 27 jäsenvaltiota ja Sveitsi. EU:n osallistuminen ITER-hankkeeseen muodostuu pääosin Fusion for Energy -yhteisyrittäjien hankkimista keskeisistä järjestelmistä ja komponenteista, jotka se toimittaa luontoissuorituksina ITER-organisaatiolle rakentamisvaiheen aikana. Euroopan parlamentti antaa Fusion for Energy -yhteisyrittäjälle talousarviota koskevan vastuuvapauden.

¹ Alkuperäiseltä nimeltään ”International Thermonuclear Experimental Reactor” eli kansainvälinen lämpöydinkoereaktori.

² EUVL L 358, 16.12.2006, s. 62.

³ EUVL L 246, 21.9.2007, s. 34.

⁴ EUVL L 90, 30.3.2007, s. 58.

ITERin rakentaminen on teknisesti äärimmäisen haastavaa. Hanke on ennen näkemättömän laaja ja monimutkainen ja vaatii suuria panostuksia maa- ja vesirakentamisen sekä kone-, sähkö- ja ydintekniikan aloilla.

ITER-hankkeella on joitain yhteisiä piirteitä muiden EU:n etujen mukaisten laajamittaisten hankkeiden kanssa: tällaiset hankkeet voivat olla suhteettoman kalliita suhteessa EU:n rajalliseen talousarvioon, ja niiden alkuperäisillä kustannusarvioilla on tapana ylittyä. Tästä johtuva lisärahoituksen tarve johtaa joko varojen ottamiseen muilta prioriteeteilta, joille ne on alunperin korvamerkitty, tai monivuotisessa rahoituskehityksessä vahvistettujen rajojen ylittämiseen. Euroopan parlamentti pitää näitä seurauksia epäsuotavina. Lisäksi varojen uudelleenkohdentamisesta voidaan päättää ainoastaan pitkällä ja monimutkaisella toimielinten välisellä prosessilla, mikä saattaa vaarantaa EU:n kansainvälisten sitoumusten täyttämisen.

Tällainen malli ei ole kestävä: tarvitaan uutta lähestymistapaa, joka tarjoaa pitkäaikaista varmuutta tälle haastavalle hankkeelle. Tästä syystä komissio ehdottaa 29. kesäkuuta 2011 antamassaan tiedonannossa *Eurooppa 2020 -strategiaa tukeva talousarvio*⁵, että EU:n rahoitus ITER-hankkeelle hoidetaan monivuotisen rahoituskehityksen ulkopuolella vuoden 2013 jälkeen. Siksi ehdotetaan, että Euratomin perustamissopimuksen nojalla perustetaan lisätutkimusohjelma, jonka kautta EU rahoittaa ITER-hanketta vuosina 2014–2018.

On syytä huomata, että Euratomin perustamissopimuksessa tutkimusohjelmien enimmäiskesto rajataan viisi vuotta. ITER-sopimuksen mukaan ITER-hankkeen alustava kesto on 35 vuotta (eli vuoteen 2041); EU:n rahoitusta tälle hankkeelle on siis jatkettava myöhemmillä neuvoston päätöksillä.

2. EHDOTUKSEN SOVELTAMISALA

Ehdotettu lisätutkimusohjelma kattaa rahoitusosuudet ITER-laitoksen rakentamiselle, laitteiden ja laitteistojen hankinnalle ja hankkeen yleiselle tekniselle ja hallinnolliselle tuelle rakentamisen aikana, osallistumiselle käyttöönottoon ja alkuvaiheen toimintaan sekä muille ITERiin liittyville toimille, kuten laajempaa lähestymistapaa koskevaan sopimukseen sisältyville toimille.

Euratom osallistuu edelleen ITER-organisaation ja Fusion for Energy -yhteisyrityksen hallinnointiin, johtamiseen ja henkilöresurssien järjestämiseen ITER-organisaation perustamisesta tehdyn sopimuksen ja Fusion for Energy -yhteisyrityksen perustamisesta tehdyn neuvoston päätöksen mukaisesti.

3. INTRESSITAHOJEN KUULEMISEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINNIN TULOKSET

Tässä ehdotuksessa otetaan täysin huomioon vastaukset, joita saatiin vihreän kirjan *Haasteista mahdollisuuksiin: yhteinen strategiakehitys EU:n tutkimus- ja innovointirahoitukselle*⁶ perusteella järjestetyssä julkisessa kuulemisessa. Julkinen kuuleminen oli osa tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaa ”Horisontti 2020” täydentävän Euratomin tutkimus- ja koulutusohjelman (2014–2018) valmistelua.

⁵ KOM(2011) 500 lopullinen, 29.6.2011.

⁶ KOM(2011) 48.

ITERiä käsiteltiin tässä julkisessa kuulemisessa sekä vaikutusten arviointia varten tehdyissä sisäisissä ja ulkoisissa selvityksissä. Vaikutusten arvioinnissa tultiin siihen tulokseen, että ITER-hankkeesta, jossa on pidettävä tasapainossa tieteellisiä, teknisiä ja rahoitukseen liittyviä riskejä, saatavia hyötyjä ovat pitkällä aikavälillä fuusioenergian kaupallinen hyödyntäminen ja lyhyellä aikavälillä hyödyt teollisuuden kilpailukyvyille.

Kesäkuun 29. päivänä 2011 annetun tiedonannon perusteella on tarkasteltu useita vaihtoehtoisia käytännön järjestelyjä, joiden mukaisesti ITER-hanketta voitaisiin rahoittaa monivuotisen rahoituskehityksen ulkopuolella. Perustamalla jäsenvaltioiden rahoitusosuuksilla rahoitettava lisätutkimusohjelma varmistetaan hankkeen jatkuvuus etenkin kansainvälisiin kumppaneihin nähden. Sen avulla vältetään myös ITER-sopimuksen muuttamiseksi tarvittava uudelleen neuvotteluprosessi, joka olisi monimutkainen ja lopputulokseltaan epävarma.

4. EHDOTUKSEN OIKEUDELLINEN SISÄLTÖ

Lisätutkimusohjelman oikeusperusta on Euratomin perustamissopimuksen 7 artikla. Lisätutkimusohjelman kesto on viisi vuotta ja se hyväksytään neuvoston päätöksellä.

5. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Tähän neuvoston päätösehdotukseen liittyvässä rahoitus selvityksessä esitetään lisätutkimusohjelman talousarviovaikutukset ja sen täytäntöönpanemiseksi tarvittavat henkilö- ja hallintoresurssit.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS**ITER-hankkeen lisätutkimusohjelmasta (2014–2018)**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 7 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon⁷,

ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁸,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan atomienergiayhteisö (Euratom), Kiinan kansantasavalta, Intian tasavalta, Japani, Korean tasavalta, Venäjän federaatio ja Amerikan yhdysvallat allekirjoittivat 21 päivänä marraskuuta 2006 sopimuksen ITER-hankkeen yhteisestä toteutuksesta vastaavan fuusioenergia-alan kansainvälisen ITER-organisaation perustamisesta⁹, jäljempänä 'ITER-sopimus'. ITER-sopimuksella perustetaan fuusioenergia-alan kansainvälinen ITER-organisaatio, jäljempänä 'ITER-organisaatio', jolla on täysi vastuu ITER-laitteistojen rakentamisesta, käytöstä, hyödyntämisestä ja deaktivoinnista.
- (2) ITER-sopimuksen mukaan kaikkien sopimuspuolten on suoritettava osuuksia ITER-organisaatioon erityisten oikeussubjektien kautta, joita kutsutaan hallinnointivirastoiksi. Eurooppalainen hallinnointivirasto, joka hoitaa Euratomin velvollisuudet ITER-organisaatiota kohtaan, perustettiin eurooppalaisen yhteisyrityksen perustamisesta ITERiä ja fuusioenergian kehittämistä varten sekä etujen myöntämisestä perustettavalle yhteisyritykselle 27 päivänä maaliskuuta 2007 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2007/198/Euratom¹⁰.
- (3) Osana neuvotteluja, joissa pyrittiin saamaan muiden ITER-sopimuksen osapuolten tuki ITER-hankkeen sijoittamiselle Eurooppaan, Euroopan atomienergiayhteisön ja Japanin hallituksen välillä tehtiin vuonna 2007 sopimus laajemman lähestymistavan toimien yhteisestä toteuttamisesta fuusioenergiatutkimuksen alalla¹¹. Sopimuksessa sovittiin täydentävien yhteisten fuusiotutkimustoimien toteuttamisesta Japanin alueella, jotta voidaan varmistaa ITERin suuritehoisen toiminnan nopea aloittaminen. Laajemman lähestymistavan toimista ja muista ITERiin liittyvistä toimista huolehtii ITERiä ja fuusioenergian

⁷ EUVL C , s..

⁸ EUVL C , s..

⁹ EUVL L 358, 16.12.2006, s. 62.

¹⁰ EUVL L 90, 30.3.2007, s. 58.

¹¹ EUVL L 246, 21.9.2007, s. 34.

kehittämistä varten perustettu eurooppalainen yhteisyrittäjä. Laajemman lähestymistavan toimien rahoitus hoidetaan pääasiassa ITERiä ja fuusioenergian kehittämistä varten perustetun eurooppalaisen yhteisyrittäjän jäsenten tekemillä luontoissuorituksilla. Jäljelle jäävä osa Euratomin rahoitusosuudesta katetaan Euratomin talousarviosta.

- (4) ITERin arvioidut rakennuskustannukset ovat kasvaneet verrattuna vuonna 2001 tehtyyn alkuperäiseen arvioon, johon ITER-sopimus perustuu. Euroopan unionin neuvosto antoi 12 päivänä heinäkuuta 2010 ITER-hankkeen tilannetta ja mahdollisia jatkotoimia koskevat päätelmät, joissa se rajasi Euroopan rahoituksen ITERin rakennusvaiheelle 6,6 miljardiin euroon vuoden 2008 hinnoin. Päätelmien mukaan Euroopan osuuden rahoittavat Euratom (80 %) ja Ranska (20 %), ja siihen sisältyvät rakennuskustannukset, käyttökustannukset ja satunnaiset kulut. Näiden päätelmien johdosta komissio ehdotti, että talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta ja moitteettomasta varainhoidosta 17 päivänä toukokuuta 2006 tehtyä toimielinten välistä sopimusta¹² muutetaan vuosien 2007–2013 monivuotisen rahoituskehityksen osalta, jotta ITER-hankkeeseen voidaan osoittaa lisävaroja vuosille 2012–2013.
- (5) Vuoden 2013 jälkeisen ajan osalta komissio ehdotti tiedonannossaan *Eurooppa 2020 -strategiaa tukeva talousarvio*¹³, että ITER-hanke rahoitetaan monivuotisen rahoituskehityksen ulkopuolella. Tästä syystä olisi vahvistettava ITER-hankkeen lisätutkimusohjelma vuosille 2014–2018.
- (6) ITER-hankkeen lisätutkimusohjelma olisi rahoitettava jäsenvaltioiden osuuksilla käyttäen kunkin jäsenvaltion bruttokansantuloon sovellettavaa keräämisastetta, joka on määritelty Euroopan unionin yleiseen talousarvioon maksettavien bruttokansantuloon perustuvien omien varojen laskemiseksi. Rahoitusosuudet suoritetaan Euroopan unionin yleiseen talousarvioon ja sidotaan tähän ohjelmaan. Kolmansien maiden, jotka ovat tehneet Euratomin kanssa yhteistyösopimuksen hallitun ydinfuusion alalla ja assosioineet näin omat tutkimusohjelmansa Euratomin ohjelmiin, olisi voitava suorittaa osuuksia tähän ohjelmaan.
- (7) Euroopan unionin taloudellisia etuja olisi menojen hallinnoinnin kaikissa vaiheissa suojattava oikeasuhteisin toimenpitein, joita ovat sääntöjenvastaisuuksien ehkäiseminen, havaitseminen ja tutkiminen sekä hukattujen, aiheettomasti maksettujen tai virheellisesti käytettyjen varojen takaisinperintä ja soveltuvin osin seuraamukset.
- (8) Tieteellis-tekninen komitea antoi komissiolle lausunnon tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaa ”Horisontti 2020” täydentävästä Euratomin tutkimus- ja koulutusohjelmasta (2014–2018). ITER-toimien tieteellinen ja tekninen sisältö pysyy muuttumattomana tässä lisätutkimusohjelmassa,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Vahvistetaan ITER-hankkeen lisätutkimusohjelma, jäljempänä ’ohjelma’, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2014 ja päättyy 31 päivänä joulukuuta 2018. Ohjelmassa rahoitetaan toimia, joilla suoritetaan Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) osuus ITER-organisaatioon, mukaan lukien toimet, jotka ovat tarpeen ITER-laitteistojen rakentamiseksi, käyttämiseksi ja hyödyntämiseksi,

¹² EUVL C 139, 14.6.2006, s. 1.

¹³ KOM(2011) 500 lopullinen.

sekä ITERin liittämisasheet. Ohjelman tieteellinen ja teknologinen tavoite, lähtökohdat ja toimet esitetään liitteessä.

2 artikla

Ohjelmalle annettavan rahoituksen enimmäismäärä on 2 573 miljoonaa euroa (käyvinä hintoina) 3 artiklan mukaisesti.

3 artikla

Ohjelma rahoitetaan jäsenvaltioiden osuuksilla käyttäen kunkin jäsenvaltion bruttokansantuloon sovellettavaa keräämisastetta, joka on määritelty Euroopan unionin yleiseen talousarvioon maksettavien bruttokansantuloon perustuvien omien varojen laskemiseksi. Näitä osuuksia pidetään ohjelman ulkoisina käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o XXXX/2012¹⁴ [uusi varainhoitoasetus] XX artiklan mukaisesti.

4 artikla

Ohjelmaan voivat suorittaa osuuksia myös kolmannet maat, jotka ovat tehneet Euratomin kanssa yhteistyösopimuksen hallitun ydinfuusion alalla ja assosioineet näin omat tutkimusohjelmansa Euratomin ohjelmiin, jäljempänä 'assosioituneet maat'.

Assosioituneiden maiden maksuosuus määritellään yhteistyösopimuksessa, jonka kunkin maa on tehnyt Euratomin kanssa hallitun ydinfuusion alalla.

5 artikla

Komissio panee ohjelman täytäntöön asetuksen (EU) N:o XXXX/2012 [uusi varainhoitoasetus] mukaisesti.

Komissio voi antaa täytäntöönpanon ITERiä ja fuusioenergian kehittämistä varten perustetun eurooppalaisen yhteisyrityksen¹⁵ tehtäväksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o XXXX/2012 [uusi varainhoitoasetus] XX artiklan mukaisesti.

6 artikla

1. Komissio varmistaa asianmukaisin toimenpitein, että tämän päätöksen mukaisesti rahoitettavia toimia toteutettaessa unionin taloudellisia etuja suojataan petoksia, lahjontaa ja muuta laitonta toimintaa ehkäisevillä toimenpiteillä, tehokkailla tarkastuksilla ja, jos sääntöjenvastaisuuksia havaitaan, perimällä aiheuttomasti maksetut määrät takaisin sekä soveltuvin osin käyttämällä tehokkaita, oikeasuhteisia ja ennalta ehkäiseviä seuraamuksia.
2. Komissiolla ja sen edustajilla sekä tilintarkastustuomioistuimella on valtuudet tehdä kaikkien unionilta tämän päätöksen mukaisesti rahoitusta saaneiden avustuksensaajien,

¹⁴ EUVL L

¹⁵ Neuvoston päätös 2007/198/Euratom, tehty 27 päivänä maaliskuuta 2007, eurooppalaisen yhteisyrityksen perustamisesta ITERiä ja fuusioenergian kehittämistä varten sekä etujen myöntämisestä perustettavalle yhteisyritykselle.

toimeksisaajien, alihankkijoiden ja muiden kolmansien osapuolten osalta asiakirjoihin perustuvia ja paikalla suoritettavia todentamisia ja tarkastuksia.

Euroopan petostentorjuntavirasto, jäljempänä 'OLAF', voi neuvoston asetuksessa (Euratom, EY) N:o 2185/96 säädettyjen menettelyjen mukaisesti tehdä niihin talouden toimijoihin kohdistuvia paikalla suoritettavia todentamisia ja tarkastuksia, joille on suoraan tai välillisesti myönnetty asianomaista rahoitusta, selvittääkseen, onko avustussopimukseen tai -päätökseen taikka unionin rahoitusta koskevaan sopimukseen liittynyt unionin taloudellisia etuja vahingoittavia petoksia, lahjontaa tai muuta laitonta toimintaa.

Tämän päätöksen täytäntöönpanosta seurauksena olevissa kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa tehdyissä yhteistyösopimuksissa, avustussopimuksissa, avustuspäätöksissä ja sopimuksissa on nimenomaisesti annettava komissiolle, tilintarkastustuomioistuimelle ja OLAFille valtuudet tehdä tällaisia tarkastuksia sekä paikalla suoritettavia todentamisia ja tarkastuksia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta ensimmäisen ja toisen alakohdan soveltamista.

7 artikla

Tämä päätös tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2014.

8 artikla

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*

LIITE

ITER-HANKKEEN LISÄTUTKIMUSOHJELMAN TIETEELLINEN JA TEKNOLOGINEN TAVOITE, LÄHTÖKOHDAT JA TOIMET

TIETEELLINEN JA TEKNOLOGINEN TAVOITE

ITER-hankkeen lisätutkimusohjelman tavoitteena on ITERin toteuttaminen merkittävänä askeleena kohti prototyypireaktorien luomista turvallisia, kestäviä, ympäristöä kunnioittavia ja taloudellisesti elinkelpoisia fuusiovoimalaitoksia varten.

Tavoitteen saavuttamiseksi noudatetaan strategiaa, jonka ensimmäisenä päätavoitteena on ITERin rakentaminen (ITER on mittava koelaitos, jolla demonstroidaan fuusioenergian tieteellistä ja teknistä toteutettavuutta). Tämän jälkeen on määrä rakentaa demonstraatiofuusiovoimalaitos.

LÄHTÖKOHDAT

Fuusioenergia voi muutaman vuosikymmenen kuluttua olla merkittävä osatekijä EU:n kestävän ja varman energiansaannin turvaamisessa. Sen onnistunut kehittäminen loisi turvallisen, kestävän ja ympäristöä säästävän energialähteen.

Fuusioenergian tutkimus- ja kehitystyön kansainvälinen ulottuvuus perustuu sopimukseen ITER-hankkeen toteutuksesta vastaavan fuusioenergia-alan kansainvälisen ITER-organisaation perustamisesta sekä Japanin hallituksen ja Euratomin sopimukseen laajemman lähestymistavan toimista fuusioenergiatutkimuksen alalla. Laajemman lähestymistavan toimet täydentävät ITER-toimia.

TOIMET

ITER-hankkeen lisätutkimusohjelmalla toteutetaan Euratomin osuus ITERiä ja fuusioenergian kehittämistä varten perustetun eurooppalaisen yhteisyrityksen (Fusion for Energy) toimista 27 päivänä maaliskuuta 2007 tehdyn neuvoston päätöksen 2007/198/Euratom mukaisesti.

Fusion for Energy -yhteisyritys toteuttaa vuosina 2014–2018 seuraavat toimet:

- a) Euratomin osuus fuusioenergia-alan kansainvälisessä ITER-organisaatiossa, mukaan lukien tutkimus- ja kehitystoimet, joita tarvitaan perustan luomiseksi ITERin komponenttien hankinnalle ja ITERin testivaippamoduulien (*Test Blanket Modules*) hankinnalle;
- b) Euratomin osuus Japanin kanssa toteutettavissa laajemman lähestymistavan toimissa;
- c) tarpeen mukaan muut toimet, joilla luodaan pohjaa demonstraatioreaktorin ja siihen liittyvien laitosten suunnittelulle.

ITER-hankkeen lisätutkimusohjelma kattaa myös Fusion for Energy -yhteisyrityksen toiminnan, sen johtamisen ja henkilöresurssit sekä yleisen teknisen ja hallinnollisen tuen.

Fusion for Energy -yhteisyrityksen hallintoneuvosto päättää vuosittain yksityiskohtaisesta työohjelmasta, jonka mukaisesti edellä mainitut toimet toteutetaan.

SÄÄDÖKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

- 1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi
- 1.2. Toimintalohko(t) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetoitijärjestelmässä (ABM/ABB)
- 1.3. Ehdotuksen/aloitteen luonne
- 1.4. Tavoitteet
- 1.5. Ehdotuksen/aloitteen perustelut
- 1.6. Toiminnan ja sen rahoitusvaikutusten kesto
- 1.7. Hallinnointitapa (hallinnointitavat)

2. HALLINNOINTI

- 2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt
- 2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä
- 2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

- 3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehysten otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat
- 3.2. Arvioidut vaikutukset menoihin
 - 3.2.1. *Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista menoihin*
 - 3.2.2. *Arvioidut vaikutukset toimintamäärärahoihin*
 - 3.2.3. *Arvioidut vaikutukset hallintomäärärahoihin*
 - 3.2.4. *Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehysten kanssa*
 - 3.2.5. *Ulkopuolisten tahojen osallistuminen rahoitukseen*
- 3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

SÄÄDÖKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

Neuvoston päätös ITER-hankkeen lisätutkimusohjelmasta (2014–2018)

1.2. Toimintalohko(t) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetointijärjestelmässä (ABM/ABB)¹⁶

- XX XX ITER

1.3. Ehdotuksen/aloitteen luonne

Ehdotus/aloite liittyy **uuteen toimeen**.

Ehdotus/aloite liittyy **uuteen toimeen, joka perustuu pilottihankkeeseen tai valmistelutoimeen¹⁷**.

Ehdotus/aloite liittyy **käynnissä olevan toimen jatkamiseen**.

Ehdotus/aloite liittyy **toimeen, joka on suunnattu uudelleen**.

1.4. Tavoitteet

1.4.1. *Komission monivuotinen strateginen tavoite (monivuotiset strategiset tavoitteet), jonka (joiden) saavuttamista ehdotus/aloite tukee*

ITER-hankkeen lisätutkimusohjelman, jäljempänä 'ohjelma', yleisenä tavoitteena on edistää pitkällä aikavälillä energiajärjestelmän irtautumista hiilestä turvallisella, tehokkaalla ja varmalla tavalla. Ohjelma edistää Eurooppa 2020 -strategian ja Innovaatiunioni-lippulaivahankkeen tavoitteiden saavuttamista tukemalla Euroopan korkean teknologian teollisuuden osallistumista Fusion for Energy (F4E) -yhteisyrityksen hankintasopimuksiin, jolloin se voi hankkia uusia taitoja ja tuotantovalmiuksia.

1.4.2. *Erityistavoite (erityistavoitteet) sekä toiminto (toiminnot) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetointijärjestelmässä: epäsuorat toimet*

Suoritetaan Euratomin osuus ITER-organisaatioon ITER-laitteistojen rakentamista, käyttämistä ja hyödyntämistä varten sekä ITERin liitännäistoimia varten.

¹⁶ ABM: toimintoperusteinen johtaminen; ABB: toimintoperusteinen budjetointi.

¹⁷ Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 49 artiklan 6 kohdan a ja b alakohdassa.

Toiminto (toiminnot) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetointijärjestelmässä:

- 1.4.3. *Erityistavoite (erityistavoitteet) sekä toiminto (toiminnot) toimintoperusteisessa johtamis- ja budjetointijärjestelmässä: JRC:n suorat toimet*

Ei sovelleta.

- 1.4.4. *Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset*

Selvitys siitä, miten ehdotuksella/aloitteella on tarkoitus vaikuttaa edunsaajien/kohderyhmän tilanteeseen

Lisätutkimusohjelman tuloksena Eurooppa suorittaa oman osuutensa ITER-laitoksen onnistuneesta rakentamisesta kansainvälisen yhteistyön puitteissa. Koska Eurooppa vastaa hankkeen suurimmasta osuudesta (45 % rakennuskustannuksista), ohjelman vaikutukset ovat suurimmat Euroopassa. Vaikutukset ovat sekä lyhytaikaisia (Euroopan teollisuuden kilpailukykyhyödyt) että pitkäkestoisia (Euroopan johtava asema fuusioenergian kaupallisessa hyödyntämisessä).

Hankkeella on jo nyt myönteinen vaikutus teollisuuden kilpailukykyyn ja työpaikkojen syntymiseen. Tämä johtuu ITER-toimien (korkean teknologian komponenttien ja rakennusten hankinnat) luonteesta, sillä ne vaativat maa- ja vesirakentamisen sekä kone-, sähkö-, materiaali- ja ydintekniikan alojen teollisten panostusten yhdistämistä ennen kokemattomissa olosuhteissa. Yli kolme neljäsosaa Euratomin kokonaispanostuksesta ITERiin johtaa sopimukseen yksityisten yritysten kanssa. Euroopassa suoraan ITER-toimien seurauksena syntyvien uusien työpaikkojen määrä on huomattava, sillä suuri osa menoista kohdistuu tutkimus- ja kehitystöihin ja teknisiin töihin, jotka ovat työvoimavaltaisempia kuin perinteinen valmistusteollisuus.

Pitkällä aikavälillä ITER tarjoaa Euroopan korkean teknologian teollisuudelle ja rakennusalan yrityksille ainutlaatuisen tilaisuuden hankkia maailmanlaajuinen kilpailuetu ja tulla johtavaksi toimijaksi ensimmäisen sukupolven fuusiovoimalaitosten suunnittelussa ja tämän jälkeen niiden kansainvälisessä kaupallistamisessa.

- 1.4.5. *Tulos- ja vaikutusindikaattorit*

Selvitys siitä, millaisin indikaattorein ehdotuksen/aloitteen toteuttamista seurataan

Euroopan osuuden edistymistä ITERin rakentamisessa mitataan indikaattoreilla, jotka kuvaavat, kuinka hyvin F4E on saavuttanut sille asetetut välitavoitteet. F4E on eurooppalainen yhteisyritys, joka vastaa komponenttien hankinnasta ja niiden toimittamisesta luontoissuorituksina ITERille hankkeen rakennusvaiheen aikana.

F4E on määritellyt hankesuunnitelmassaan keskeiset välitavoitteet, jotka kattavat sen kaikki hankintatoimet ITERin rakentamisen aikana. F4E:n yleissuunnitelmassa ja vuotuisessa työohjelmassa määritellään aikataulu näiden välitavoitteiden saavuttamiselle. Tietoja edistymisestä saadaan F4E:n hallintoneuvostolleen ja EU:n neuvostolle säännöllisesti antamista raporteista.

1.5. Ehdotuksen/aloitteen perustelut

1.5.1. Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä

Komissio ehdotti 29. kesäkuuta 2011 antamassaan tiedonannossa *Eurooppa 2020 -strategiaa tukeva talousarvio*, että EU:n rahoitus ITER-hankkeelle hoidetaan monivuotisen rahoituskehityksen ulkopuolella vuoden 2013 jälkeen. Tämä ehdotus toteutetaan lisätutkimusohjelmalla.

1.5.2. EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo

ITERin kaltaisen hankkeen riskien, kustannusten ja pitkäaikaisen luonteen vuoksi sitä on mahdotonta toteuttaa pelkästään yksittäisten jäsenvaltioiden tai edes EU:n toimin. Hankkeen toteuttamiseksi onkin ollut välttämätöntä luoda kansainvälinen kehys. Tähän kansainväliseen hankkeeseen osallistumiseksi tarvitaan Euroopan tason toimia, joilla jaetaan riskejä ja saadaan aikaan sellainen laajuus ja mittakaavaedut, joihin ei muutoin päästäisi.

1.5.3. Vastaavista toimista saadut kokemukset

JET-hanke (*Joint European Torus*) on osoittanut, että suuren fuusiotutkimusinfrastruktuurin rakentaminen ja käyttö Euratomin koordinoimana on tehokasta ja maksimoi tieteelliset ja teolliset hyödyt. ITERin rakentaminen on kuitenkin mittasuhteiltaan ennennäkemätön hanke ja vaatii maailmanlaajuisia yhteistyötä, jollaista ei ole aiemmin toteutettu.

1.5.4. Yhteensopivuus muiden kyseeseen tulevien välineiden kanssa ja mahdolliset synergiaedut

Ohjelmassa luodaan synergioita fuusiotutkimustoimien ja Horisontti 2020 -puiteohjelmaa täydentävän Euratomin tulevan tutkimusohjelman kanssa ja täydennetään niitä. Näissä puiteissa toteutetut toimet antavat erityisesti tärkeän tieteellisen panoksen ITERin rakentamiseen ja käyttöön ja auttavat myös hallitsemaan hankkeeseen liittyviä riskejä. Myös Euratomin vuosien 2012–2013 tutkimuspuiteohjelmassa toteutettavien fuusiotutkimustoimien tulokset edistävät ohjelman toimia merkittäväällä tavalla.

1.6. Toiminnan ja sen rahoitusvaikutusten kesto

Ehdotuksen/aloitteen mukaisen toiminnan **kesto on rajattu**.

– Ehdotuksen/aloitteen mukainen toiminta alkaa 1.1.2014 ja päättyy 31.12.2018.

– Rahoitusvaikutukset alkavat vuonna 2014 ja päättyvät vuonna 2026.

Ehdotuksen/aloitteen mukaisen toiminnan **kestoa ei ole rajattu**.

– Käynnistysvaihe alkaa vuonna VVVV ja päättyy vuonna VVVV,

– minkä jälkeen toteutus täydessä laajuudessa.

1.7. Hallinnointitapa (hallinnointitavat)¹⁸

komissio **hallinnoi suoraan keskitetysti**

välillinen keskitetty hallinnointi, jossa täytäntöönpanotehtäviä on siirretty

– toimeenpanovirastoille

– yhteisöjen perustamille elimille¹⁹

– kansallisille julkisoikeudellisille elimille tai julkisen palvelun tehtäviä hoitaville elimille

– henkilöille, joille on annettu tehtäväksi toteuttaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen V osaston mukaisia erityistoimia ja jotka nimetään varainhoitoasetuksen 49 artiklan mukaisessa perussäädöksessä

hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa

hajautettu hallinnointi yhteistyössä kolmansien maiden kanssa

hallinnointi yhteistyössä kansainvälisten järjestöjen kanssa (*tarkennettava*)

Jos käytetään useampaa kuin yhtä hallinnointitapaa, huomautuksille varatussa kohdassa olisi annettava lisätietoja.

Huomautukset:

Hallinnoinnista vastaavat komission yksiköt ja ITERiä ja fuusioenergian kehittämistä varten perustettu eurooppalainen yhteisyritys ("Fusion for Energy" – F4E). Komissio edustaa Euratomia sekä ITER-organisaation että F4E:n korkean tason elimissä.

2. HALLINNOINTI

Ohjelman panee täytäntöön F4E, jonka kautta hoidetaan Euratomin osuus ITER-hankkeesta ja muista ITERiin liittyvistä toimista, kuten Japanin kanssa toteutettavista laajemman lähestymistavan toimista.

Komissio on edustettuna F4E:n ja ITER-organisaation päätöksentekoelimissä.

Kansainvälisellä tasolla komissio edustaa Euratomia ITER-organisaation päätöksentekoelimessä ITER-neuvostossa ja osallistuu sen tieteellis-teknisen neuvonantavan komitean (STAC) ja neuvonantavan hallintokomitean (MAC) työhön.

F4E:n hallinnoinnin ja johtamisen osalta komissio on Fusion for Energy -yhteisyrityksen jäsen ja osallistuu Euratomin puolesta yhteisyrityksen hallintoelimiin eli hallintoneuvostoon, hallitukseen, neuvonantavaan tekniseen paneeliin, hallinto- ja rahoituskomiteaan ja työvaliokuntaan.

¹⁸ Kuvaukset eri hallinnointitavoista ja viittaukset varainhoitoasetukseen ovat saatavilla budjettipääosaston verkkosivuilla osoitteessa http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

¹⁹ Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 185 artiklassa.

2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt

Käytössä on seurantamenettely tuotosten mahdollisimman korkean laadun ja varojen mahdollisimman tehokkaan käytön varmistamiseksi. Seuranta ja raportointi perustuu F4E:n ja ITER-organisaation soveltamiin hallinto- ja raportointisääntöihin, joissa edellytetään, että hallintoelimet hyväksyvät kaikki keskeiset asiakirjat. Näiden elinten kautta komissio seuraa ja tarkistaa asiakirjoja, joilla ohjataan ITER-hankkeen toteuttamiseen liittyviä toimia. Näitä ovat muun muassa työohjelma, vuotuinen toimintakertomus, hankesuunnitelmat, resurssienkäyttösuunnitelmat, henkilöstösuunnitelmat, talousarviot ja tilit.

F4E ottaa käyttöön hankkeen johtamis- ja raportointiprosessin, johon yhdennetään kaikki hallintoneuvostolle raportointiin liittyvät näkökohdat.

Heinäkuun 12. päivänä 2010 annettujen neuvoston päätelmien (luonnos 11902/10 RECH 255 ATO 38 BUDGET 45; antaminen 11821/10 ADD 1) mukaisesti F4E raportoi kerran vuodessa neuvostolle edistymisestä kulujen hillitsemistä ja säästöjä koskevan suunnitelman toteutuksessa sekä yhteisyrityksen ja ITER-hankkeen toiminnan tuloksista ja niiden johtamisesta. Se raportoi myös kerran vuodessa sen vuosittaiseen talousarvioon otettujen toimien toteuttamisesta.

Fusion for Energy on näiden neuvoston päätelmien johdosta nimennyt riippumattoman asiantuntijan, joka arvioi hankkeen edistymistä laadittujen raporttien pohjalta ja antaa vuosittain lausuntonsa F4E:n hallintoneuvostolle ja kilpailukykyneuvostolle.

F4E ja komissio ovat lisäksi allekirjoittaneet hallinnollisen sopimuksen, jossa määritellään yksityiskohtaiset menettelyt ja ehdot, joita sovelletaan komission siirtäessä yhteisön rahoitusosuuden F4E:lle.

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä

Komissio on edustettuna ITER-organisaation päätöksentekoelementissä ja F4E:n hallintoelimissä.

Yhteisyrityksestä vastaavan komission pääosaston yksiköt seuraavat ja tarkistavat kaikkia ITER-hankkeen tehokkaan toteuttamisen kannalta tarpeellisia aloitteita, etenkin varainhoitoon liittyviä aloitteita.

Vuodesta 2012 alkaen komission sisäinen tarkastusyksikkö (IAS) toimii myös F4E:n sisäisenä tarkastajana IAS:n pääosaston ja F4E:n sopimien menettelyjen mukaisesti.

Myös Euroopan petostentorjuntavirastolla (OLAF) on F4E:n ja sen henkilöstön suhteen sama toimivalta kuin sillä on komission yksiköiden suhteen.

Fusion for Energy -yhteisyrityksen hallinnoinnin osalta F4E:n hallintoneuvosto hyväksyi toukokuun lopulla 2011 komission aloitteesta joukon toimenpiteitä, joilla parannetaan F4E:n hallinnointia ja johtamista. Näihin toimenpiteisiin sisältyy hallinto- ja rahoituskomitean perustaminen, joka antaa hallintoneuvostolle kommentteja ja suosituksia hallinnollisista ja rahoituskysymyksistä. Toimenpiteisiin sisältyvät myös hallintoneuvoston töitä ja päätöksiä valmisteleavan työvaliokunnan perustaminen sekä hallituksen roolin tarkistaminen siten, että se keskittyy F4E:n alkupään hankintatoimiin.

Lisäksi hiljattain nimitetty pääjohtaja on ottanut 1. tammikuuta 2011 lähtien käyttöön uuden organisaatorakenteen. Uusi organisaatio on enemmän hankesuuntautunut, ja sillä on vahva varainhoitoyksikkö.

F4E:n taloushallintoa koskevat säännöt vastaavat komission varainhoitoasetusta ja niihin sisältyvät komission hyväksymiä vaatimuksia vastaavat julkiset hankintamenettelyt. F4E:n taloushallintoa koskevien sääntöjen mukaisesti sen sopimukseen sisältyvät tarvittavat määräykset F4E:n talousarvion käytön valvonnasta. Tilintarkastustuomioistuimen antamien lausuntojen jälkeen F4E on tarkistanut taloushallintoa koskevia sääntöjään tilintarkastustuomioistuimen suositusten huomioon ottamiseksi.

F4E on vastuussa hallintoneuvostolleen sekä Euroopan parlamentille, joka myöntää vuosittain talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapauden neuvoston suosituksen pohjalta. Lisäksi Euroopan tilintarkastustuomioistuin tarkastaa F4E:n kahdesti vuodessa. Tilintarkastustuomioistuin antaa kertomuksen komissiolle, neuvostolle ja Euroopan parlamentille osana vuosittaista vastuuvapausmenettelyä. F4E:n ja ITERin yhteisten hallintotoimien (kuten yhteisten hankintojen) osalta komissio varmistaa jatkossakin, että kumppaneiden kirjanpitoa, sisäistä tarkastusta, tilintarkastusta ja julkisia hankintoja koskevat menettelyt ovat sopuosoitussa EU:n sääntöjen ja vaatimusten kanssa. Huomioon otetaan myös tilintarkastustuomioistuimen aiemmissa tarkastuksissa antamat suositukset.

2.2.1. *Sisäinen valvontakehys*

Sisäinen valvontakehys perustuu seuraaviin tekijöihin:

1. komission sisäisen valvonnan standardit, joita ITER-hankkeesta vastaava pääosasto soveltaa tehdessään F4E:tä koskevia päätöksiä, etenkin varainhoitoon liittyviä päätöksiä;
2. sisäisen valvonnan standardit, jotka F4E ottaa käyttöön toteuttaakseen järjestelmällisiä valvontatoimia ja seuratakseen niiden johdosta annettujen suositusten noudattamista. F4E:hen tilapäisesti siirretty komission henkilöstö on avustanut F4E:tä sisäisen valvonnan toimintasuunnitelman täytäntöönpanossa, tarkastuslistojen laatimisessa, säännöllisen seurantamekanismin täytäntöönpanossa ja talousarvion hallinnoinnissa;
3. komission hankkeen kaikissa vaiheissa tekemä tekninen, taloudellinen ja poliittinen arviointi F4E:n ja ITERin toimista;
4. hankintojen ennakkotarkastukset sekä jälkitarkastukset. Riskejä arvioidaan säännöllisesti ja töiden edistymistä ja resurssien kulutusta seurataan säännöllisesti määriteltyjen tavoitteiden ja indikaattoreiden pohjalta.

2.2.2. *Odotettu väärinkäytösten riski*

F4E:hen liittyy sen toimien luonteesta johtuva taloudellinen riski (suuret ja monimutkaiset luontoissuorituksina tehtävät hankinnat, joihin liittyy suuri tekninen riski). Käyttöön on otettu toimenpiteitä, joilla F4E:n toimintaa voidaan seurata ja valvoa paremmin. Myös F4E:n rakenteen uudelleenorganisoinnin pitäisi parantaa tilannetta.

Komissio aikoo jatkossakin määritellä tämän hankkeen toteuttamiseen liittyviä riskejä, etenkin kustannusten osalta, ja toteuttaa parhaaksi katsomiaan toimenpiteitä riskien hallitsemiseksi ja lieventämiseksi.

2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

ITER-hankkeen toteuttamisesta ja talousarviosta vastaava komission pääosasto torjuu petoksia määrätietoisesti hankkeen toteutuksen kaikissa vaiheissa komission petostentorjuntastrategian mukaisesti, KOM(2011)376, 24.6.2011.

F4E vastaa sopimusten, avustusten ja niihin liittyvien maksujen hallinnollisesta seurannasta. Komissio ja F4E kiinnittävät erityistä huomiota kustannusten hillitsemiseen.

Komissio ja yhteisyritys ottavat huomioon Euroopan unionin taloudelliset edut etenkin Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 ja varainhoitoasetuksen 53 artiklan a alakohdan mukaisesti.

Ne varmistavat asianmukaisin toimenpitein, että tämän päätöksen mukaisesti rahoitettavia toimia toteutettaessa unionin taloudellisia etuja suojataan petoksia, lahjontaa ja muuta laitonta toimintaa ehkäisevillä toimenpiteillä, tehokkailla tarkastuksilla ja, jos sääntöjenvastaisuuksia havaitaan, perimällä aiheettomasti maksetut määrät takaisin sekä soveltuvien osin käyttämällä tehokkaita, oikeasuhteisia ja ennalta ehkäiseviä seuraamuksia.

Fusion for Energy on alkanut kehittää jälkitarkastusstrategiaa, joka pannaan täytäntöön vuonna 2012. Strategia on tärkein valvontaväline, jolla arvioidaan tilien perustana olevien toimien laillisuutta ja asianmukaisuutta.

Euroopan petostentorjuntavirastolla (OLAF) on F4E:n ja sen henkilöstön suhteen sama toimivalta kuin sillä on komission yksiköiden suhteen.

OLAF voi 11 päivänä marraskuuta 1996 annetussa neuvoston asetuksessa (Euratom, EY) N:o 2185/96 säädettyjen menettelyjen mukaisesti tehdä niihin talouden toimijoihin kohdistuvia paikalla suoritettavia todentamisia ja tarkastuksia, joille on suoraan tai välillisesti myönnetty EU:n rahoitusta, selvittääkseen, onko avustussopimukseen tai -päätökseen taikka unionin rahoitusta koskevaan sopimukseen liittynyt unionin taloudellisia etuja vahingoittavia petoksia, lahjontaa tai muuta laitonta toimintaa.

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat

- Talousarviossa jo olevat budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä

Moniv. rahoituskehityksen otsake:	Budjettikohta	Määrärahalaji	Rahoitusosuudet			
	Numero: 08 01 xx	JM/EI-JM ²⁰	EFTA-mailta ²¹	ehdokasmailta ²²	kolmansilta mailta	varainhoitoasetuksen 18 artiklan 1 kohdan aa alakohdassa tarkoitetut rahoitusosuudet
Moniv. rahoituskehityksen ulkopuolella	08 01 04 40 Fusion For Energy	EI-JM	EI	EI	KYLLÄ	KYLLÄ

- Uudet perustettaviksi esitetyt budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä

Moniv. rahoituskehityksen otsake	Budjettikohta	Määrärahalaji	Rahoitusosuudet			
	Monivuotisen rahoituskehityksen ulkopuolella	JM/EI-JM	EFTA-mailta	ehdokasmailta	kolmansilta mailta	varainhoitoasetuksen 18 artiklan 1 kohdan aa alakohdassa tarkoitetut rahoitusosuudet
H1/Moniv. rahoituskehityksen ulkopuolella	08 01 XX 01 Henkilöstöön liittyvät menot* 08 01 XX 02 Ulkopuoliseen henkilöstöön liittyvät menot* 08 01 XX 03 Muut hallintomenot* 08 06 01 xx ITERiin liittyvät menot	JM/EI-JM	EI	EI	KYLLÄ	KYLLÄ

* Budjettikohdan tarkka numero määritellään myöhemmin.

²⁰ JM = jaksotetut määrärahat; EI-JM = jaksottamattomat määrärahat.

²¹ EFTA: Euroopan vapaakauppaliitto.

²² Ehdokasmaat ja soveltuvin osin Länsi-Balkanin mahdolliset ehdokasmaat.

3.2. Arvioidut vaikutukset menoihin

3.2.1. Yhteenvedo arvioituista vaikutuksista menoihin

Käypinä hintoina – milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

			Monivuotisen rahoituskehyksen ulkopuolella						
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

			Vuosi 2014 ²³	Vuosi 2015	Vuosi 2016	Vuosi 2017	Vuosi 2018	>2018	YHTEENSÄ
• Toimintamäärärahat monivuotisen rahoituskehyksen ulkopuolella									
Budjettikohdan numero	Sitoumukset	(1)	897,230	631,578	285,383	282,081	253,262	-	2 349,534
	Maksut	(2)	107,000	306,140	405,263	304,368	353,455	873,308	2 349,534

08 06 01 xx ITER

ITER-ohjelman määrärahoista katettavat hallintomäärärahat ²⁴									
Budjettikohdan numero		(3)	43,000	43,860	44,737	45,632	46,545	-	223,774
08 01 04 40 F4E:n henkilöstö									
Monivuotisen rahoituskehyksen ulkopuoliset määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	=1+1a +3	940,230	675,438	330,120	327,713	299,807		2 573,308
	Maksut	=2+2a +3	150,000	350,000	450,000	350,000	400,000	873,308	2 573,308

			Otsake 1						
--	--	--	-----------------	--	--	--	--	--	--

PO:			Vuosi 2014 ²⁵	Vuosi 2015	Vuosi 2016	Vuosi 2017	Vuosi 2018	>2018	YHTEENSÄ
• Toimintamäärärahat									
Budjettikohdan numero	Sitoumukset	(1)							
	Maksut	(2)							
Budjettikohdan numero	Sitoumukset	(1a)							
	Maksut	(2a)							
Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat									

²³ Vuosi n on ehdotuksen/aloitteen toteutuksen aloitusvuosi.

²⁴ Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

²⁵ Vuosi n on ehdotuksen/aloitteen toteutuksen aloitusvuosi.

hallintomäärärahat ²⁶									
Budjettikohdan numero									
08 01 XX 01			6,350	6,477	6,606	6,738	6,874		33,045
08 01 XX 02	(3)		0,960	0,979	0,999	1,019	1,039		4,996
08 01 XX 03			2,559	2,610	2,662	2,715	2,769		13,315
Määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	=1+1a +3	9,869	10,066	10,267	10,472	10,682		51,356
	Maksut	=2+2a +3	9,869	10,066	10,267	10,472	10,682		51,356

• Toimintamäärärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	(4)	0	0	0	0	0	0	0
	Maksut	(5)							
• Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat YHTEENSÄ		(6)							
Monivuotisen rahoituskehysten OTSAKKEESEEN 1 a kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset								
	Maksut								

Jos ehdotuksella/aloitteella on vaikutuksia useampaan otsakkeeseen: Ei sovelleta.

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		Vuosi 2014 ²⁷	Vuosi 2015	Vuosi 2016	Vuosi 2017	Vuosi 2018	>2018	YHTEENSÄ
Otsakkeeseen 1 kuuluvat ja monivuotisen rahoituskehysten ulkopuoliset määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	950,09 9	685,50 4	340,38 7	338,18 5	310,48 9		2 624,664
	Maksut	159,86 9	360,06 6	460,26 7	360,47 2	410,68 2	873,308	2 624,664

²⁶ Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

²⁷ Vuosi n on ehdotuksen/aloitteen toteutuksen aloitusvuosi.

3.2.2. Arvioidut vaikutukset toimintamäärärahoihin

- Ehdotus/aloite ei edellytä toimintamäärärahoja.
- Ehdotus/aloite edellyttää toimintamäärärahoja seuraavasti:

Maksusitoumusmäärärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tavoitteet ja tuotokset			2014	2015	2016	2017	2017+2018	2019	2020	YHTEENSÄ								
			TUOTOKSET															
↓	Tyyppi ²⁸	Keskimäär. kustannukset	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä yhteensä	Kustannukset yhteensä
ERITYISTAVOITE 1 ²⁹ ...																		
- tuotos*			1	897,230	1	631,578	1	285,383	1	282,081	1	253,262					5	2 349,534
Välisumma erityistavoite 1																		
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ			1	897,230	1	631,578	1	285,383	1	282,081	1	253,262					5	2 349,534

* ITER-hankkeen tuotoksena on F4E:n (Barcelonan toimisto) vuotuinen toimintakertomus, jossa kuvataan hankkeen etenemistä.

²⁸ Tuotokset ovat tuloksena olevia tuotteita ja palveluita (esim. rahoitettujen opiskelijavaihtojen määrä tai rakennetut tiekilometrit).
²⁹ Kuten kuvattu kohdassa 1.4.2 ”Erityistavoitteet”.

3.2.3. Arvioidut vaikutukset hallintomäärärahoihin

3.2.3.1. Yhteenveto

- Ehdotus/aloite ei edellytä hallintomäärärahoja.
- Ehdotus/aloite edellyttää hallintomäärärahoja seuraavasti:

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi 2014 ³⁰	Vuosi 2015	Vuosi 2016	Vuosi 2017	Vuosi 2018	YHTEENSÄ
--	-----------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	-----------------

Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKE 1						
Henkilöresurssit: ohjelman toteuttaminen	7,310	7,456	7,605	7,757	7,913	38,041
Muut hallintomenot	2,559	2,610	2,662	2,715	2,769	13,315
Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKE 1, välisumma	9,869	10,066	10,267	10,472	10,682	51,356

Monivuotisen rahoituskehityksen ulkopuolella						
Henkilöresurssit	33,996	34,676	35,369	36,077	36,798	176,916
Muut hallintomenot*	9,004	9,184	9,368	9,555	9,747	46,858

* Arvioidut määrät.

YHTEENSÄ	52,869	53,926	55,004	56,104	57,227	275,130
-----------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------

³⁰ Vuosi n on ehdotuksen/aloitteen toteutuksen aloitusvuosi.

3.2.3.2. Henkilöresurssien arvioitu tarve

- Ehdotus/aloite ei edellytä henkilöresursseja.
- Ehdotus/aloite edellyttää henkilöresursseja seuraavasti:

arvio kokonaislukuina (tai enintään yhden desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi 2014 ³¹	Vuosi 2015	Vuosi 2016	Vuosi 2017	Vuosi 2018	YHTEENS Ä
• ITER-hankkeen henkilöstötaulukon sisältyvät virat/toimet (virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt), jotka sisällytetään ITERin omaan henkilöstötaulukon otsakkeessa 1						
päätoimipaikassa	50	50	50	50	50	50
• ITER-hankkeen ulkopuolinen henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna)³² otsakkeessa 1						
Sopimussuhteiset toimihenkilöt, vuokrahenkilöstö ja kansalliset asiantuntijat	15	15	15	15	15	15
08 01 04 40³³	- päätoimipaikassa ³⁴					
	- yhteisyritys ITER-F4E (Barcelona) (*)	422	422	422	422	422
XX 01 05 02 (epäsuora tutkimustoiminta: sopimussuhteiset toimihenkilöt, vuokrahenkilöstö ja kansalliset asiantuntijat)						
10 01 05 02 (suora tutkimustoiminta: sopimussuhteiset toimihenkilöt, vuokrahenkilöstö ja kansalliset asiantuntijat)						
Muu budjettikohta (mikä?)						
YHTEENSÄ	487	487	487	487	487	487

XX viittaa kyseessä olevaan toimintalohkoon eli talousarvion osastoon.

Henkilöresurssien tarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetulla tutkimuksen pääosaston henkilöstöllä ja/tai pääosastossa toteutettujen henkilöstön uudelleenjärjestelyjen tuloksena saadulla henkilöstöllä sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä talousarvion puitteissa.

ITER-hankkeen toteuttamisesta aiheutuvien hallintokustannusten (henkilöstö mukaan lukien) (F4E-yhteisyrityksen toiminta-avustuksen ulkopuolella) olisi noudatettava itse ITER-ohjelman toimintamäärärahoja.

³¹ Vuosi n on ehdotuksen/aloitteen toteutuksen aloitusvuosi.

³² Sopimussuhteiset toimihenkilöt, vuokrahenkilöstö, nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa, paikalliset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat.

³³ Toimintamäärärahoista katettavan ulkopuolisen henkilöstön enimmäismäärä (entiset BA-budjettikohtat).

³⁴ Etenkin rakennerahastot, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto (maaseuturahasto) ja Euroopan kalatalousrahasto.

(*) Vuoden 2012 talousarvion kohdasta 08.01 04 40 rahoitetut 422 kokoaikaiseksi muutettua tointa.

Kuvaus henkilöstön tehtävistä:

Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	Päätoimipaikassa työskentelevä henkilöstö vastaa sekä Barcelonassa sijaitsevan hallinnointiviraston (F4E) toimien että niiden ITER-hankkeen toimien määrittelystä ja toteuttamisen seurannasta, joissa komissio edustaa eurooppalaisia kumppaneita.
Ulkopuolinen henkilöstö	Barcelonassa sijaitsevassa hallinnointivirastossa (F4E) työskentelevä henkilöstö vastaa Euroopan osuudesta 27. maaliskuuta 2007 tehdyssä neuvoston päätöksessä 2007/198/Euratom vahvistettuun kansainvälisen ITER-organisaation työsuunnitelmaan liittyvissä hankinnoissa, urakkasopimuksissa ja talousarvion toteuttamisessa.

3.2.4. Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehityksen kanssa

- Ehdotus/aloite on nykyisen monivuotisen rahoituskehityksen mukainen.
- Ehdotus/aloite edellyttää rahoituskehityksen asianomaisen otsakkeen rahoitussuunnitelman muuttamista.

Selvitys rahoitussuunnitelmaan tarvittavista muutoksista, mainittava myös kyseeseen tulevat budjettikohdat ja määrät

- Ehdotus/aloite edellyttää joustovälineen varojen käyttöön ottamista tai monivuotisen rahoituskehityksen tarkistamista³⁵.

Selvitys tarvittavista toimenpiteistä, mainittava myös kyseeseen tulevat rahoituskehityksen otsakkeet, budjettikohdat ja määrät

3.2.5. Ulkopuolisten tahojen osallistuminen rahoitukseen

- Ehdotuksen/aloitteen rahoittamiseen ei osallistu ulkopuolisia tahoja.
- Ehdotuksen/aloitteen rahoittamiseen osallistuu ulkopuolisia tahoja seuraavasti (arvio)*:

määrärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi N	Vuosi N+1	Vuosi N+2	Vuosi N+3	...ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)			Yhteensä
Rahoitukseen osallistuva taho								
Yhteisrahoituksella katettavat määrärahat YHTEENSÄ								

* Ulkopuoliset tahot voivat osallistua ohjelman rahoitukseen (kolmansien maiden ja Euratomien välisen yhteistyösopimuksen perusteella), mutta rahoituksen määrää ei vielä tiedetä.

³⁵ Katso toimielinten sopimuksen 19 ja 24 kohta.

3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

- Ehdotuksella/aloitteella ei ole vaikutuksia tuloihin.
- Ehdotuksella/aloitteella on vaikutuksia tuloihin seuraavasti:
 - vaikutukset omiin varoihin
 - vaikutukset sekalaisiin tuloihin

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tulopuolen budjettikohta	Käytettävissä olevat määrärahat kuluvana varainhoito- vuonna	Ehdotuksen/aloitteen vaikutus ³⁶				
		Vuosi N	Vuosi N+1	Vuosi N+2	Vuosi N+3	...ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)
Momentti XXXX						

Vastaava(t) menopuolen budjettikohta (budjettikohdat) käyttötarkoitukseensa sidottujen sekalaisten tulojen tapauksessa:

08 01 04 40, 08 06 01

Selvitys tuloihin kohdistuvan vaikutuksen laskentamenetelmästä

Ohjelma rahoitetaan jäsenvaltioiden osuuksilla käyttäen kunkin jäsenvaltion bruttokansantuloon sovellettavaa keräämisastetta, joka on määritelty Euroopan unionin yleiseen talousarvioon maksettavien bruttokansantuloon perustuvien omien varojen laskemiseksi. Osuudet suoritetaan Euroopan unionin yleiseen talousarvioon ja niitä pidetään ohjelman ulkoisina käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina Euroopan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavasta [uudesta varainhoitoasetuksesta] annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o XXXX/2012 18 artiklan mukaisesti.

³⁶ Perinteiset omat varat (tulli- ja sokerimaksut) on ilmoitettava nettomääräisinä eli bruttomäärästä on vähennettävä kantokuluja vastaava 25 prosentin osuus.